

FESTA DE LA SAL

XXV 1997
2022

25 aniversari

PLATJA DE L'ESCALA
16-17-18 SETEMBRE

Patrimoni
festiu
de Catalunya

INFORMACIÓ:

Alfolí de la Sal - Museu de l'Escala
C/ Alfolí, 6
+34 972 05 98 23

Museu de l'Anxova i de la Sal
Av. Francesc Macià, 1
+34 972 77 68 15

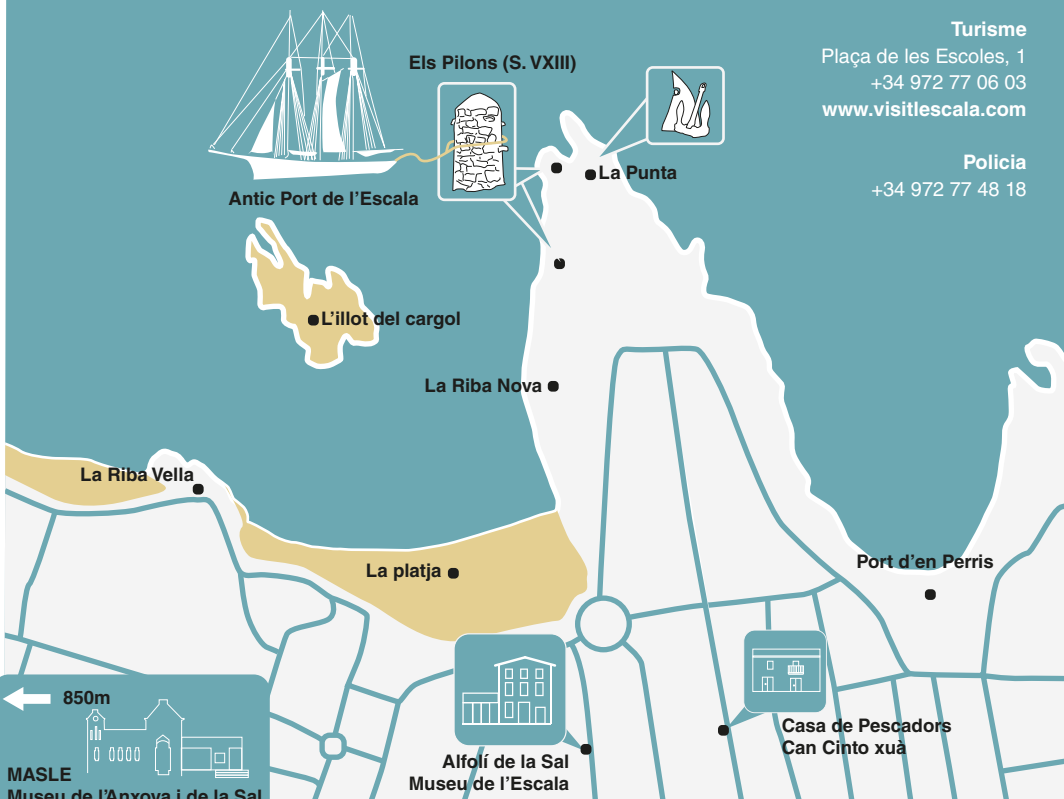
museu@lescala.cat
www.museudelescala.cat

Turisme

Plaça de les Escoles, 1
+34 972 77 06 03
www.visitlescala.com

Polícia

+34 972 77 48 18

16-17-18 SETEMBRE
PLATJA DE L'ESCALA

FESTA DE LA SAL
XXV 1997
2022
25 aniversari

Patrimoni
festiu
de Catalunya

ORGANITZA:

Ajuntament
de l'Escala

Museu
de l'Anxova
i de la Sal

CENTRE
D'ESTUDIS
ESCALENCS

PATROCINA:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Girona

COL-LABORA:

mmb MUSEU MARITIM DE BARCELONA

VELA LLATINA
L'ESCALA

CP'E
CONFRARIA DE
PESCADORS DE
L'ESCALA

CASA MARÍTIM
L'ESCALA

CERCLE DE SALVADORS
HISTÒRICS D'ANXOVA

l'Escala-Empòries

canal10 cat

Ràdio l'Escala
NOVA

Antics oficis, danses, cançons i cuina marinera.
Concerts, tallers, visites guiades, presentacions de llibres...

DIVENDRES 16/09/2022

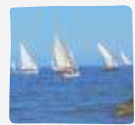
19 h | A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA
Presentació del nou disc del cantautor de l'Escala JOSEP TERO, FUGIR I SALVAR-SE sobre músiques de la Mediterrània, amb acompanyament de Ferran Martínez (teclats) i Rafel Sala (violoncel). PVP 10 € (inscripcions.lescala.cat)

20 h | A LA PLATJA

CERCABARS [Cercavila musical pels bars i tavernes de la platja amb el COR INDIKA] recorregut: Ultramar, Kairos Bistrot, La Riba, Buffala, Restaurant-bar 1869, Geladeria Zuccherò, Cal Galan 1966, El Grop, Anxoves Solés, La Punxa, Cafè del Mar, La Caravel·la, Patisserie Juhé, Taverna de la Sal, Geladeria La Jijonenca, Set de Tapes, B-Kini, Llop de Mar, EO L'Escala i Medusa.

DISSABTE MATÍ 17/09/2022

12 a 14 h | A LA PLATJA
25a TROBADA DE BARQUES DE VELA LLATINA

A LA PUNTA - CONCERTS:

10 h | OREIG DE MAR
11 h | LA VELLA LOLA
12 h | XVIII TROBADA DE CANÇONS VORA MAR amb la participació de cantadors espontanis. Obert a totes les veus!
14 h a 15 h | Cantada de vermut pels bars i tavernes de la Platja amb OREIG DE MAR I LA VELLA LOLA

10 a 13 h | PORTES OBERTES ALS MUSEUS
 [Museu de l'Anxova i de la Sal i Alfolí de la Sal – Museu de l'Escala]

11 a 13 h | CASA DE PESCADORS CAN CINTO XUÀ
 [Visites guiades a la Casa de Pescadors Can Cinto Xuà. C/ la Torre, 35]

A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA
11 h | PRESENTACIÓ DEL 25 ANIVERSARI DE LA FESTA DE LA SAL, a càrrec de Josep Bofill, alcalde de l'Escala, Joao de Almeida, president del Patrimoni Marítim Europeu (EMH), Davide Gnola Associació de Museus Marítics de la Mediterrània (AMMM) i Lurdes Boix, directora de l'Arxiu i del Museu de l'Escala.

Homenatge als exalcaldes que han donat suport a la festa de la Sal: Rafael Bruguera, Josep M. Guinart, Estanis Puig i Víctor Puga.

Homenatge a Catalina Peraferrer, presidenta de l'associació **Vela Llatina l'Escala,** amb motiu del 25 aniversari de la Trobada.

11:30 h | PRESENTACIÓ DEL PAÍS I GRUP CONVIDAT A LA FESTA DE LA SAL: SAYARI ROOTS OF GIPSY DEL RAJASTHAN (ÍNDIA)
 Amb la presència de l'ambaixador de la Índia a Espanya, Shri Dinesh K Patnaik, coincidint amb el 75è aniversari de la independència de la Índia.
Presentació del llibre i vídeo: Els gitanos de Rajasthan de la Índia. Sayari Roots of Gypsy: cultura, música i dansa kalbelia.

11 a 13 h | A LA RIBA NOVA
DEMOSTRACIÓ D'ANTICS OFICIS:
 Nanses i remendar xarxes.
TALLERS DE TRADICIÓ LOCAL:
 Barquetes de suro, nusos mariners, cançó tradicional: "Quan jo en tenia quatre anys", danses de l'Escala, de Catalunya i dels gitanos del Rajasthan.

TAVERNES
11 h | PLATS MARINERS A LA TAVERNA DE LA PLATJA
 Tastets de pa amb tomata amb anxoves i sardines a la brasa.
12 h | CUINA MARINERA A LA TAVERNA DE LA RIBA
 Tastets de sépia amb pèsols, sépia amb mandonguilles, sardines escabexades, popet amb salsa i fideuà.

* La Festa de la Sal se suma a la campanya contra els plàstics d'un sol ús i només es servirà material biodegradable i compostable. Som respectuosos amb la Natura!

DISSABTE TARDA-NIT 17/09/2022

A LA PLATJA
17 h | MOSTRA D'OFICIS MARINERS I ARRIBADA DELS VAIXELLS DE LA SAL [pailebot Santa Eulàlia del Museu Marítim de Barcelona i Rafael, amb acompanyament de TRES DE RONDA]

18 h | ACCÉS LLIURE AL RECINTE DE LA PLATJA PER VEURE DE PROP ELS OFICIS

A LA PUNTA
19 h | OFRENA DE SAL del Rajasthan [Intercanvi de danses: SAYARI ROOTS OF GIPSY (RAJASTHAN, INDIA), BALL DE LA MAINADA I ESBART LA FARANDOLA (del CER l'Escala), amb acompanyament musical de TRES DE RONDA]

20:30 h | DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA [Ball de Nyacres, la Farandola i l'espectacular ball del Drac a la platja]

21 h | ARRIBADA DE LES BARQUES AMB LES VELES IL·LUMINADES

A LA PUNTA
22:30 h | LA RUMBA DE CATALUNYA [Concert a càrrec del gitano PETITET i 16 artistes més de rumba catalana]

DIJUMENGE 18/09/2022

12 h | A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA HOMENATGE I PRESENTACIÓ:
 Homenatge a l'últim barriler de l'Escala, **SEBASTIÀ CALLOL "TIANET"**.
 Presentació del llibre núm. 2 de la col·lecció "Els oficis de la Festa de la Sal": **EL BARRILER**, a càrrec de Josep Bofill, alcalde de l'Escala, Gustau Molas, president de l'Associació Cultural Joan Amades, i Lurdes Boix, directora de l'Arxiu i del Museu de l'Escala.

13 h | VISITES GUIADES
 [Visita guiada a l'Alfolí de la Sal-Museu de l'Escala, al barri vell i a la barraca de pescadors. (inscripcions.lescala.cat)]

10 - 12 h | EXCURSIONS A LA VELA AMB EL RAFAEL
 Dissabte i diumenge al matí a les 10h i a les 12h **excursions a la vela** amb el vaixell *Rafael*
 PVP 25 € (informació i reserves 609 307 623)

HISTÒRIA I MEMÒRIA

Fins a principi del segle XX, a l'antic port de l'Escala ancoraven grans vaixells de vela carregats de sal de les salines dels Alfacs, al delta de l'Ebre, Eivissa i Torrevella (Alacant). Les barques dels pescadors transportaven la sal des dels vaixells fins a la platja i d'allà es portava a l'Alfolí (antic magatzem reial de la sal), des d'on es distribuïa a les fàbriques de salaó d'anxova i sardina i als pobles de l'interior.

Més de cent llaguts de sardinals a la vela omplien la platja, que era el centre de la vida quotidiana del poble. Quan tornaven de pescar, tothom ajudava a desmallar el peix de les xarxes i a portar-lo a les fàbriques de salaó, on les dones el preparaven per a la seva conservació en sal.

La Festa de la Sal va néixer l'any 1997 per a commemorar el III centenari de l'Alfolí de la Sal i és una rememoració històrica dels orígens de l'antic port de l'Escala, escenificada per la mateixa gent del poble. L'any 2015 la Generalitat de Catalunya va declarar la Festa de la Sal Patrimoni Festiu de Catalunya.

HISTORIA Y MEMORIA

Hasta principios del siglo XX, en el antiguo puerto de L'Escala fondeaban grandes barcos de vela cargados de sal de las salinas de los Alfacs, en el delta del río Ebro, Ibiza y Torrevieja (Alicante). Las barcas de los pescadores transportaban la sal desde los barcos hasta la playa y de allí al Alfolí (antiguo almacén real de la sal), desde donde se distribuía a las fábricas de salazón de anchoa y sardina y a los pueblos del interior.

Más de cien barcas de sardinales de vela latina llenaban la playa, que era el centro de la vida cotidiana del pueblo. Al regresar de pescar, todo el mundo ayudaba a desenmallar el pescado de las redes y a llevarlo a las fábricas de salazón, donde las mujeres lo preparaban para su conservación en sal.

La Fiesta de la Sal nació el año 1997 con la finalidad de conmemorar el III centenario del Alfolí de la Sal y es una rememoración histórica de los orígenes del antiguo puerto de L'Escala, escenificada por la misma gente del pueblo. El año 2015 la Generalitat de Catalunya declaró la Festa de la Sal "Patrimonio Festivo de Catalunya"

HISTOIRE ET MÉMOIRE

Jusqu'au début du XXe siècle, de grands voiliers chargés de sel des marais salants des Alfacs, dans l'embouchure du fleuve Ebre, d'Eivissa et de Torrevella (Alacant); arrivaient au vieux port de l'Escala. Les bateaux des pêcheurs transportaient le sel des bateaux à la plage, d'où il était porté à l'Alfolí (ancien entrepôt royal du sel), pour la distribution aux usines de salaison d'anchois et de sardines et aux villages de l'intérieur du pays.

Plus de cent barques de sardiniers remplissaient la plage, qui était le centre de la vie quotidienne de la ville. Lorsque les pêcheurs revenaient de la pêche, tout le monde aidait à retirer le poisson des filets et à l'emmenner aux usines de salaison, où les femmes le préparaient pour sa conservation en sel.

La Fête du Sel est née en 1997 pour commémorer le troisième centenaire de l'Alfolí du Sel, et c'est une remémoration historique des origines du vieux port de l'Escala, mis en scène par les mêmes villageois. En 2015, la Generalitat de Catalunya (Gouvernement de Catalogne) déclara la 'Festa de la Sal' Patrimoine Festive de la Catalogne.

HISTORY AND MEMORY

Until the beginning of the 20th century, large cabotage ships loaded with salt from the Alfacs salt flats, in Ebre Delta, from Eivissa, and from Torrevella, in Alacant; anchored at the old harbor in l'Escala. Local fishing boats ferried the salt cargo onto the beach, which was then carried it to the Alfolí (the former royal salt warehouse). From where salt would be distributed to local fish factories for salting anchovies and sardines and to inland villages. More than a hundred fishing boats with lateen sails would fill the beach, which was the centre of daily life in the village. As soon as the fishermen returned from fishing, everyone helped remove the fish from the nets and take the catch to the salting factories, where women prepared the fish for its preservation in salt.

The Salt Festival was first held in 1997, to commemorate Alfolí's 3rd centenary. It is a historical recreation of l'Escala's old harbour origins, performed by the locals. The Generalitat (Catalonia's Government) declared the Salt Festival as Catalan Festive Heritage in 2015.

QUAN JO TENIA 4 ANYS

Quan jo en tenia quatre anys
el pare em duia a la barca
i em deia quan siguis gran
no et fiïs mai de la calma.

Bufa mestral, bufa ben fort,
hissem la vela i anem a port!

Mentre 'navem navegant
el pare mai no en callava
mira lo que estem passant
que ho passaràs mes vegades.

Bufa mestral, bufa ben fort,
hissem la vela i anem a port!

Quan arribarem a port
allà hi trobarem la mare,
ella n'estava plorant
sense saber on paràvem.

Bufa mestral, bufa ben fort
mareta meva, ja som a port!

Versió escalenca de la cançó *La calma de la mar* de N. Guanybens,
que tothom canta quan arriben les barques amb les veles il·luminades.

GRUP
CONVIBAT

El grup JOGI KA MARG (Les arrels del camí): SAYARI ROOTS OF GYPSY és una formació musical i de dansa nascuda a partir del Centre Cultural dels Gitanos del Rajasthan, a la ciutat d'Udaipur (Índia). La ballarina, Sayari Sopera, porta el cognom històric dels gitans Kalbelia, els encantadors de serps del desert del Thar (Sopera deriva de sap que vol dir serp en hindi). El seu pare practicava la medicina ancestral a partir del verí de la cobra.

El grup, format per dues ballarines i tres músics, interpretarà les danses típiques del gitanos del Rajasthan, país d'origen de les tribus romanis que es varen escampar per Europa i el món a partir del segle X.

Amb un acolorit vestuari ballaran la dansa Tera Tali (antiga dansa devocional dels temples), Kalbelia (dansa que imita el moviment de la cobra), amb la hipnòtica música del poongi (instrument de vent), Bhaway (dansa d'equilibri amb l'aigua) i Chari (dansa d'equilibri amb el foc). L'any 2010 la dansa i les tradicions ancestrals de les tribus Kalbelia varen ser declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA

EL BALL DE NYACRES

Ball de pescadors.
Originari de la badia de Roses, es ballava al voltant de la barca per celebrar la bona pesca i s'utilitzaven petxines, anomenades, nyacres, a manera de castanyoles.

EL BALL DEL DRAC

Ball de pescadors.
El folklorista Joan Amades diu que és originari de l'Escala. El ballaven de nit descalços a la platja per a propiciar una bona pesca. Els dansaires prenen la forma d'un gran drac que treu foc per la boca. El capdancer ha de cremar la cua de l'últim ballador. El moment més màgic és l'apagada del foc amb l'immersió dels dansaires com a ofrena a la mar.

BALL DE LA FARANDOLA

La Farandola és un ball d'origen medieval de la Provença (França) que es balla a l'Escala per Carnaval des de fa segles. El ballen un nombre il·limitat de dansaires agafats de la mà recreant el moviment d'una serp.

LA FESTA DE LA SAL SOLIDÀRIA

La Festa de la Sal no oblidia els més necessitats. Cada any, a l'arribada de les barques amb les veles il·luminades, s'encenen les candeles, que es poden recollir durant tot el dia a la parada d'informació del Museu. Enguany volem destinar el que es recapti al Centre Cultural Kalbelia dels Gitanos del Rajasthan de la ciutat d'Udaipur (Índia) per la seva tasca a favor de la recuperació de la cultura gitana ancestral i l'escolarització dels infants de famílies nòmades.

